

ТУРИЗМ В ПОЛЬЩІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Яворський Роман Іванович

*докторант кафедри адміністративного та інформаційного права
Національний університет Львівська Політехніка,
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри адміністративного та фінансового права
юридичного факультету,
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Правове регулювання туризму в Польщі є складним процесом, що базується на численних національних та міжнародних нормативних актах. З огляду на динамічний розвиток туристичної галузі, правові рамки відіграють ключову роль у забезпеченні безпеки туристів, захисту прав споживачів і підтримці стабільності ринку. Основні законодавчі акти, такі як, наприклад, Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [1], забезпечують чіткі правила для туристичних агентств, готелів та інших учасників ринку.

У дослідженні правового регулювання туризму в Польщі основну увагу приділяється аналізу чинної законодавчої бази, яка регулює туристичну діяльність у країні, а також процесу гармонізації національного законодавства з нормами ЄС. Польська туристична галузь керується кількома ключовими нормативними актами, серед яких Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [1] та інші правові акти, що регулюють питання безпеки туристів, договірні відносини, права споживачів та відповідальність суб'єктів туристичної діяльності.

Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [1] є основним нормативним актом, що регулює діяльність туристичних агентств, туроператорів, а також захист прав споживачів у туристичній сфері. Цей закон встановлює основні вимоги до надання туристичних послуг, включає норми щодо укладання договорів між туристичними агентствами та споживачами, а також регулює питання відповідальності за надані послуги.

Основні положення закону включають:

1. Регулювання діяльності туроператорів та агентств: Закон визначає, що всі організації, які пропонують туристичні послуги, повинні бути зареєстровані та виконувати вимоги ліцензування.

2. Захист прав споживачів: Закон передбачає, що споживачі мають право на отримання повної інформації про надані послуги, їхню вартість, умови анулювання договорів та повернення коштів.

3. Фінансові гарантії: Туристичні компанії повинні надавати фінансові гарантії або страхові поліси, які забезпечують захист туристів у разі банкрутства компанії або невиконання зобов'язань.

4. Відповідальність туроператорів: Закон чітко регламентує відповідальність туроператорів за неналежне виконання послуг або зміни в умовах договору. Туристичні агентства зобов'язані виплачувати компенсації у разі збитків, завданих клієнтам.

Варто зауважити, що Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [1] відповідає директивам ЄС, зокрема Директиві Європейського Парламенту і Ради 2015/2302 [2] щодо пакетних турів, що посилює захист прав споживачів у сфері туризму. Так, Директива 2015/2302 щодо пакетних турів та пов'язаних туристичних послуг регулює пакетні тури в ЄС і спрямована на підвищення захисту туристів. Вона передбачає гарантії для споживачів у випадку банкрутства туроператорів, а також визначає права туристів на відшкодування збитків або надання альтернативних послуг у випадку порушення умов договору.

Так, Закон про туристичні послуги Польщі (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych) [1] адаптовано до цієї директиви. Основні положення, що відповідають директиві, включають:

1. Обов'язкове страхування: Польське законодавство передбачає страхування туроператорів на випадок їхньої неплатоспроможності, що відповідає вимогам директиви 2015/2302 щодо захисту туристів.

2. Інформаційні зобов'язання: Закон зобов'язує туроператорів інформувати споживачів про всі умови договору, що також збігається з директивою.

3. Право на компенсацію: Туристи мають право вимагати відшкодування або альтернативу, якщо тур не відповідає домовленостям, що є ключовим положенням директиви.

Також важливим регулюючим документом є Закон про туристичні заходи та пов'язані туристичні послуги (Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych z dnia 24 listopada 2017 r.) [3], який був прийнятий 24 листопада 2017 року і регулює

організацію туристичних заходів у Польщі. Він охоплює всі аспекти організації пакетних турів, а також нові види послуг, пов'язаних із туризмом. Основною метою закону є захист туристів від фінансових ризиків, пов'язаних з туристичними поїздками, і забезпечення прозорих умов для надання туристичних послуг.

Так, Закон про туристичні заходи та пов'язані туристичні послуги (Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych z dnia 24 listopada 2017 r.) [3]:

1. Відповідає Директиві Європейського Союзу 2015/2302 [2], яка стосується захисту прав споживачів у сфері туризму, забезпечуючи права туристів у разі банкрутства туроператора або скасування поїздки.

2. Визначає зобов'язання туроператорів і агентів щодо надання повної та чіткої інформації про пакетні тури, включаючи умови страхування, обмеження відповідальності та можливі ризики для споживачів.

3. Встановлює правила для туроператорів, які зобов'язані надавати фінансові гарантії для забезпечення можливості повернення коштів туристам у разі неможливості виконання зобов'язань.

4. Включає механізми захисту прав споживачів, таких як право на компенсацію за несправності чи скасування турів.

Закон про туристичні заходи та пов'язані туристичні послуги (Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych z dnia 24 listopada 2017 r.) [3] також охоплює питання електронної торгівлі туристичними послугами та розвиток інноваційних туристичних продуктів, що важливо в контексті цифровізації туризму.

Закон від 22 липня 2016 року про зміну Закону про туристичні послуги та Закону про обов'язкове страхування, Фонду гарантування страхових внесків і Польського бюро страхових комунікацій (Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o usługach turystycznych oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych) [4] був прийнятий з метою вдосконалення правового регулювання туристичних послуг та покращення захисту туристів через створення додаткових фінансових механізмів.

Основні зміни, внесені цим Законом:

1. Створення Туристичного гарантійного фонду:

– що забезпечуватиме захист туристів у випадках неплатоспроможності туроператорів або їхнього банкрутства;

– завдяки цьому фонду, туристам гарантується повернення коштів за невиконані тури або організація повернення туристів до країни походження.

2. Посилення вимог до туроператорів:

- туроператори зобов'язані надавати фінансові гарантії на випадок неплатоспроможності, що зменшує ризики для споживачів;
- збільшено обсяги страхового покриття, що забезпечує додатковий захист прав споживачів у випадках скасування або зміни умов туру.

3. Зміни в обов'язковому страхуванні, які передбачають розширення захисту туристів у сфері медичного страхування та страхування відповідальності туроператорів.

4. Відповідність європейським стандартам: Закон адаптований до вимог Директиви 2015/2302 ЄС [2] щодо туристичних послуг, посилюючи захист туристів у разі непередбачуваних обставин.

Завдяки прийняттю Закону від 22 липня 2016 року про зміну Закону про туристичні послуги та Закону про обов'язкове страхування, Фонду гарантування страхових внесків і Польського бюро страхових комунікацій (Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o usługach turystycznych oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych) [4] туристи отримали підвищену фінансову безпеку, а туроператори стали зобов'язані дотримуватись суворіших правил страхування та надання послуг.

Аналіз Закону від 25 червня 1999 року про Польську організацію туристичну (Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej) [5] є важливим етапом у вивченні правового регулювання туристичної діяльності в Польщі. Цей Закон визначає правові основи діяльності у сфері туризму в Польщі. Він має важливе значення для розвитку туристичної інфраструктури та підвищення конкурентоспроможності Польщі як туристичного напрямку. Актуальність і ефективність цього Закону слід оцінювати в контексті змін, що відбуваються в туристичній галузі, а також у світлі нових викликів, таких як пандемії, зміни клімату і розвиток нових технологій.

Основні положення Закону від 25 червня 1999 року про Польську організацію туристичну (Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej) [5]:

1. Мета і завдання організації: Закон визначає основні цілі Польської організації туристичної, серед яких сприяння розвитку туризму, координація діяльності суб'єктів туристичного ринку та підвищення конкурентоспроможності Польщі як туристичного напрямку.

2. Фінансування та ресурси: Документ регулює джерела фінансування організації, зокрема, державне фінансування, кошти з туристичних зборів та інші ресурси. Це важливо для розуміння механізмів підтримки туристичної інфраструктури.

3. Співпраця з іншими інституціями: Закон передбачає співпрацю Польської організації туристичної з місцевими органами влади, бізнесом та міжнародними організаціями. Це дозволяє ефективно реалізовувати туристичні програми та ініціативи.

4. Регуляторні функції: Організація має право розробляти рекомендації та норми для туристичного бізнесу, що є важливим для забезпечення високих стандартів обслуговування та безпеки туристів.

Після огляду основних законодавчих актів, що регулюють туристичну діяльність у Польщі, варто звернути увагу на інші важливі нормативно-правові документи, які також впливають на цю сферу. Аналізуючи ці акти, можна виявити специфіку та різноманіття правових норм, які забезпечують розвиток і безпеку туризму в країні. У цьому контексті розглянемо основні положення, які визначають правове поле туристичної індустрії, враховуючи міжнародні зобов'язання Польщі та європейські тенденції:

1. Закон від 16 вересня 2011 року про таймер (Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o timeshare) [6]. Цей Закон регулює відносини, пов'язані з угодами таймер, що дозволяють споживачам придбати право користування об'єктами нерухомості на обмежений термін. Основна мета – захистити права споживачів, надаючи їм детальну інформацію про угоди та їх умови, що сприяє прозорості на ринку.

2. Закон від 15 листопада 1984 року про право перевезень (Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe) [7]. Цей Закон визначає правові основи для перевезення пасажирів і вантажів у Польщі. Він охоплює питання відповідальності перевізників, права пасажирів та механізми компенсації у випадках порушення угод про перевезення.

3. Закон про авіацію від 3 липня 2002 р. (Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze) [8]. Цей Закон визначає правила, що регулюють авіаційний транспорт в Польщі, включаючи права та обов'язки авіакомпаній та пасажирів, а також питання безпеки польотів.

4. Закон від 18 вересня 2001 р. про Морський кодекс (Ustawa z dnia 18 września 2001 r. Kodeks morski) [9]. Цей Закон регулює морські перевезення в Польщі, зокрема питання відповідальності судновласників, права пасажирів та порядок компенсацій за завдані збитки під час морських перевезень.

Відзначимо, що правове регулювання туризму в Польщі охоплює різні аспекти, від авіаційного до морського транспорту. Кожен з цих актів направлений на забезпечення прав пасажирів і захист їх інтересів, що є важливим для розвитку туристичного сектору. Вони допомагають створити безпечне і прозоре середовище для туристичних послуг, що, зі свого боку, підвищує довіру споживачів до ринку.

Процес інтеграції Польщі до ЄС сприяв гармонізації її законодавства із європейськими стандартами. Це включає імплементацію директив ЄС, таких як Директива про пакети туристичних послуг (Directive (EU) 2015/2302) [2], яка забезпечує захист прав споживачів при купівлі турпакетів та окремих туристичних послуг. Ця директива зобов'язує країни-члени ЄС гарантувати, що споживачі отримують достатню інформацію про туристичні послуги, а також право на компенсацію у разі неналежного виконання угоди. Зокрема, директива передбачає чіткі вимоги до інформації, яку повинні надавати постачальники туристичних послуг, включаючи деталі щодо умов контракту, безпеки та відповідальності.

Правове регулювання туризму в Польщі, завдяки своїй адаптивності до нових викликів і потреб, виступає важливим чинником для розвитку та конкурентоспроможності туристичної інфраструктури країни. Важливою є також роль Польської організації туристичної у формуванні стратегії розвитку галузі та підвищенні її привабливості на міжнародній арені. Проте, з огляду на глобальні виклики, такі як зміни клімату і пандемії, необхідно постійно вдосконалювати законодавчі механізми для забезпечення стійкості та адаптивності туристичного сектору.

Література:

1. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19971330884>

2. Directive (EU) 2015/2302 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on package travel and linked travel arrangements, amending Regulation (EC) No 2006/2004 and Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 90/314/EEC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj>

3. Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych z dnia 24 listopada 2017 r. URL: <https://www.gov.pl/web/sport/ustawa-o-imprezach-turystycznych-i-powiazanych-uslugach-turystycznych-oraz-akty-wykonawcze-opublikowane-w-dzienniku-ustaw>

4. Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o usługach turystycznych oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20160001334>

5. Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19990620689>

6. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o timeshare. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20112301370>

7. Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20021301112>

8. Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19840530272>

9. Ustawa z dnia 18 września 2001 r. Kodeks morski. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20011381545>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-148>

ДО ПИТАННЯ ПРО СУТНІСТЬ ТОКЕНА: ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПРАВОВІ ДЕФІНІЦІЇ ТА НАУКОВІ ДИСКУСІЇ

Самсін Роман Ігорович,
*кандидат юридичних наук,
докторант*

*Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова,
м. Хмельницький, Україна*

Токенизація як явище цифрового світу розпочалася ще до появи блокчейну, і набуло свого поширення при зростанні попиту на розрахунки в Інтернеті. Наприклад, при розрахунках платіжною картою та за допомогою Apple Pay або Google Pay, замість грошей відправляється токен – набір символів, відповідний платіжним даним [1]. Метою токенизації був і є захист конфіденційних даних методами, відмінними від шифрування.

У аналітичному матеріалі European Central Bank «Cryptocurrencies and tokens» від 6 вересня 2018 року зазначалося, що токени є юридичним втіленням частки в активі, набору дозволів або вимог, що належать їх власнику чи власникам [2]. У Керівних принципах щодо запитів стосовно регуляторної рамки для первинного розміщення монет (ICO), створених Швейцарською службою нагляду за фінансовими ринками 16 лютого 2018 року, токен визначається як одиниця обліку,